

Historiografie výběrová literatura

Základní učebnice

- Kutnar, F. – Marek, J.: Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisectví. Praha 1997
Šusta, J.: Dějepisectví, jeho vývoj v oblasti vzdělanosti západní ve středověku a době nové. Praha 1946
Iggers, Georges G.: Dějepisectví ve 20. století. Od vědecké objektivy k postmoderní výzvě. Praha 2002
Hanzal, Josef : Cesty české historiografie 1945-1989. Praha, Karolinum 1999.
Marečková, Marie : Materiály k vývoji české historiografie. (Do počátku 18. století). Brno, Masarykova univerzita 2001. 191 s.

A/ Středověk

a) přehledy českého dějepisectví

- Palacký F.: Ocenění starých českých dějepisců, in: Dílo Františka Palackého I, ed. Jaroslav Charvát, Praha 1941
Vlček J.: Dějiny české literatury I. Praha 1951
Jakubec J.: Dějiny literatury české. Praha 1929

b) speciální problémy

- Králík O.: Nejstarší legendy přemyslovských Čech. In: Nejstarší legendy přemyslovských Čech, ed. O. Králík, Praha 1969, s. 7-29
Čornej P.: Rozhledy, názory a postoje husitské inteligence v zrcadle dějepisectví 15. století (I. Kapitola – Husitské dějepisectví univerzitní provenience). Praha 1986
Čornej P.: Tajemství českých kronik. Praha 1987, 2., rozšíř. a přeprac. vyd. Praha, Paseka 2003. 457 s.
Lehár J.: Nejstarší česká epika (kapitola 1. mezi historiografií a hrdinskou epikou Dalimilova kronika). Praha 1983
Šťastný R.: Tajemství jménem Dalimil. Praha 1991
Třeštík D.: Deset tezí o Kristiánově legendě, in. Folia historica Bohemia 2, 1980, s. 7-38.
Třeštík D.: Kosmas. Praha 1966
Třeštík D.: Kosmova kronika. Studie k počátkům českého dějepisectví a politického myšlení. Praha 1968

c) edice a překlady textů

I. Zahraniční historiografie

- Beda Ctihodný : Církevní dějiny národa Anglů. [Z angl. orig. přel.]: Kincl, Jaromír. [Překlad přehledla a upravila]: Moravová, Magdalena. Praha, Argo 2008. 404 s. Memoria medii aevi. 3.
Caesarius z Heisterbachu : Vyprávění o zázracích. Středověký život v zrcadle exempel. [Z lat. orig. vybrala, přeložila a úvodem a poznámkami opatřila]: Nechutová, Jana. Praha, Vyšehrad 2009. 362 s.
Cesta císaře Karla IV. do Francie. Ze souvěké kroniky francouzské. Překlad J.Pavel, 1937.
Dětmár z Merseburku, Kronika, Praha Argo 2010
Długosz Jan, Roczniki czyli kroniki slawnego Królestwa Polskiego I-IV. Rd. J.Dabrowski. Warszawa 1961-1981.

Eusebius Pamphili, Desatero knih církevních. Překlad J.E. Krbec. Praha 1855
 Florentské kroniky doby Dantovy (Dino Compagni, Giovanni Villani). Překlad Z. Kalista, Praha 1969.
 Froissart Jean: Kronika stoleté války. Překlad A.Bejblík, Praha 1977.
 Gallus Anonymus Kronika a činy polských knížat a králů,
 Gerald z Walesu : Dějiny a místopis Irska. Praha, Aurora 1998. 172 s.
 Haličsko-volynský letopis, Praha, Argo 2010
 Jakub de Voragine : Legenda aurea. Praha 1984 či 1998
 Joinville Jean de, Paměti křižákovy. Překlad V. Černý, Praha 1965
 Legendy a kroniky uherské. Překlad D.Bartoňková - J.Nechutová. Ed. R.Pražák, Praha 1988.
 Nestorův ruský letopis. Pověst dávných let. Překlad K.J. Erben, 2. vydání, Praha 1954
 Osman Aga z Temešváru : Ve stínu kříže. [Ed., přel.]: Štěpánek, Petr Praha, Brody 2001. 154 s.
 Prokopios z Kaisareie, Válka s Góty. Překlad P. Beneš, Praha 1985
 Prokopios z Kaisareie, Válka s Peršany a Vandaly. Překlad A. Hartmann a K. Rubešová, Praha 1985
 Řehoř z Toursu : O boji králů a údělu spravedlivých. Kronika Franků. Dějiny v deseti knihách. Praha, Argo 2005. 516 s. Memoria medii aevi. 1.

II. Česká historiografie

Staročeská kronika tak řečeného Dalimila I-II. Ed. J.Daňhelka, K.Hádek, B.Havránek, N.Kvítková. Praha 1988 (případně vydání J. Daňhelky, B. Havránka a Z. Kristena, Praha 1958).
 Dalimil : Kronika tak řečeného Dalimila. [Úvod Bláhová Marie]: 2. opr. a dopl. vyd. Praha, Paseka 2005. 259 s.
 Kosmas : Kosmova kronika česká. [Z lat. orig. přel.]: Hrdina, Karel - Bláhová, Marie. [Úvodní studie O Kosmovi a jeho kronice, s. 5-16]: Třeštík, Dušan. 7. vyd. Praha, Paseka 2005. 301 s. či jiné dřívější vydání.
 Kroniky doby Karla IV. (Karel IV.: Vlastní životopis, František Pražský: Kronika, Beneš Krabice z Weitmile: Kronika pražského kostela, Přibík Pulkava z Radenína: Kronika česká, Marignola Jan: Kronika česká, Neplach "Stručné sepsání kroniky římské a české). Překlad: J.Pavel, M. Bláhová, J.Zachová, Praha 1987
 Karel IV.: Vlastní životopis. Překlad J.Pavel. Praha 1970 (a další vydání).
 Petr z Mladoňovic: Zpráva o mistru Janu Husovi v Kostnici. Překlad F.Heřmanský. Praha 1965.
 Vavřínek z Březové: Husitská kronika. Překlad F.Heřmanský. Praha 1954.
 Vavřínek z Březové: Husitská kronika - Píseň o vítězství u Domažlic. Překlad F. Heřmanský - J. B. Čapek, Praha 1979.
 Staré letopisy české z vratislavského rukopisu. Ed. F.Šimek, Praha 1937.
 Staré letopisy české z rukopisu křížovnického. Ed. F. Šimek -M.Kaňák, Praha 1959.
 Staří letopisové čeští. In: Dílo Františka Palackého II. Ed. J.Charvát, Praha 1941.
 Staré letopisy české. (Texty nejstarší vrstvy.) [Vydali]: Černá, Alena M. - Čornej, Petr - Klosová, Markéta. Praha, Filosofia 2003. XLIII, 322 s. Prameny dějin českých. Nová řada. 2. díl. Series nova. Tomus 2.
 Ze Starých letopisů českých. Ed.J.Kašpar - J.Porák.Praha 1980.
 Ze zpráv a kronik doby husitské (Petr z Mladoňovic: Zpráva o Mistru Janu Husovi v Kostnici, Petr z Mladoňovic: Vypravování o Mistru Jeronýmovi Pražském, Kronika velmi pěkná o Janu Žižkovi, Bartošek z Drahonice: Kronika, Mikuláš Biskupec z Pelhřimova, Kronika obsahující při kněží tábořských-úryvky, Deník tábořského kněze o jednání Čechů na koncilu basilejském

z roku 1433). Překlad F. Heřmanský, B. Ryba, M. Krčmová, E. Kamínková, R. Urbánek. Ed. I. Hlaváček, Praha 1981.

Kronika velmi pěkná o Janovi Žižkovi, čeledínu krále Václava. Ed. J.Sůla. Hradec Králové 1979 (a mnohá starší i pozdější vydání).

Hilarius Litoměřický: Historie města Plzně. Překlad J.Hejnic. In: J. Hejnic-M. Polívka, Plzeň v husitské revoluci. Praha 1987, s.139-179.

Život svatě Kateřiny. [Ed.] Vážný, Václav - Petřů, Eduard. [Novočeský překlad]: Pelán, Jiří. [Ved. red.]: Čejka, Mirek. Praha, NLN 1999. 289 s.

Kronika Františka Pražského. = Chronicon Francisci Pragensis. [Ed.]: Zachová, Jana. Praha, Nadace Patriae 1998. viii, XIX, 233 s.

Letopis Vincenciův a Jarlochův. Překlad F. Heřmanský, Praha 1957.

Nejstarší legendy přemyslovských Čech. Ed. O.Králík, Praha 1969.

Pokračovatelé Kosmovi (Mnich sázavský, Kanovník vyšehradský, Druhé pokračování Kosmovo). Překlad V.V.Tomek, K.Hrdina, M.Bláhová. Praha 1974.

První pokračovatelé Kosmovi (Mnich sázavský, Kanovník vyšehradský). Překlad K.Hrdina, Praha 1950.

Slavníkovci ve středověkém písemnictví. Ed. R.Nový, Praha 1987.

Staroslověnské legendy českého původu. Ed. E.Bláhová - V.Konzal, Praha 1976.

Středověké legendy o českých světcích. Ed. J. Kolár. Nakladatelství Lidové noviny. Praha 1998.

Zbraslavská kronika. Překlad F.Heřmanský, verse R.Mertlík. 2.vydání, Praha 1976 (1. vydání, Praha 1952).

Kristiánova legenda. Ed. J.Ludvíkovský, Praha 1978.

B/ Raný novověk (renesance, humanismus, baroko)

a) obecné

Batkin L. M.: O problému historismu v italské renesanční kultuře. In: Kultura v zrcadle dějin filozofie. Praha 1982, s. 189-212.

Kudrna J.: Politické a historické názory italské renesance. Brno 1958.

Kudrna J.: Machiavelli a Guicciardini. Brno 1967.

b) přehledy k českému dějepisectví

Kopecký M.: Pokrokové tendence v České literatuře od konce husitství do Bílé hory. Brno 1979.

Hobzek J.: České dějepisectví doby barokní a osvícenské. Praha 1941.

Antika a česká kultura (příslušné pasáže). Red. L.Varcl. Praha 1987.

Hanzal J.: Od baroka k romantismu (příslušné pasáže), Praha 1987.

c) speciální problémy

Beneš Z.: Historický text a historická skutečnost. Studie o principech českého humanistického dějepisectví. Praha 1993.

Polišenský J.: České dějepisectví předbělohorského období a pražská akademie. In: AUC-Historia Universitatis Carolinae Pragensis IV/2, 1963,s.115-138.

Krofta K.: O bratrském dějepisectví. Praha 1946.

Kopecký M.: Daniel Adam z Veleslavína. Praha 1962.

Pražák E.: Řehoř Hrubý z Jelení. Praha 1964.
Kolár J.: Český kronikář, Marek Bydžovský z Florentýna. In: Strahovská knihovna 12- 13, 1977, s.17-50.
Kučera J.P.-Rak J.: Bohuslav Balbín a jeho místo v české kultuře. Praha 1983.
Bohuslav Balbín a kultura jeho doby v Čechách. Sborník z konference Památníku národního písemnictví. Praha 1992.

d) edice a překlady textů

I. Zahraniční historiografie

Machiavelli N.: Florentské letopisy. Překlad S. Andreas, Praha 1975.
Aeneae Silvii Historica Bohemica - Enea Silvio: Historie česká. Ed. a překlad D. Martinková, A. Hadravová, J. Matl. Úvodní studie František Šmahel. Koniasch Latin Press. Praha 1998.

II. Česká historiografie

Bartoš písař: Knihy o pozdvižení jedněch proti druhým. In: Fontes rerum Bohemicarum VI. Ed. J.V.Šimák, Praha 1907.
Balbín B.: Krásy a bohatství české země. Překlad H. Businská, Praha 1986.
Beckovský J.F.: Poselkyně starých příběhů českých II (ve třech svazcích). Ed. A Rezek, Praha 1879-1880
Březan Václav: Životy posledních Rožmberků I-II. Ed. J.Pánek. Praha 1985.
Bydžovský z Florentina Marek: Svět za tři českých králů. Ed. J.Kolár, Praha 1987.
Dačický z Heslova Mikuláš: Paměti (výbor). Ed. E.Pražák, Praha 1975.
Dačický z Heslova Mikuláš: Paměti (výbor). Ed. J.Mikulec, Praha 1996.
Dačický z Heslova Mikuláš: Prostopravda-Paměti. Ed. E.Petrů-E.Pražák, Praha 1955.
Hájek z Libočan Václav: Kronika česká, Praha 1541 (2. vydání Praha 1817).
Hájek z Libočan Václav: Kronika česká. Výbor historického čtení. Ed. J.Kolár. Praha 1981
Harant z Polžic Jan Jiří: Paměti. Ed. F.Menčík.Praha 1897.
Kezelius-Bydžovský Jiří: Kronika Mladoboleslavská. Ed. Z.Kamper. Mladá Boleslav 1935.
Kniha o bolesti a smutku. Výbor z moravských kronik 17.století. Ed. J.Polišenský, Praha 1948.
Komenský J.A.: Historie o těžkých protivěstích církve české. Ed. F.Šimek, Praha 1952.
Komenský J.A.: Stručná historie církve slovanské, Ed. J.Hendrich, Praha 1941.
Kořínek Jan: Staré paměti kutnohorské. Praha 2000
Kroniky válečných dob (m.j. Lamentací země moravské, paměti prostějovské, paměti Kocmánkovy, paměti Harantovy). Ed. Z.Tichá. Praha 1975.
Kuthen ze Šprinsberka Martin: Kronika o založení země české a prvních obyvatelích jejích. Ed. Z.V. Tobolka. Praha 1929.
Paměti Františka J. Vaváka z let 1770-1816. Ed. J.Skopec, Praha 1907-1936.
Paměti sedláka Josefa Dlaska. Ed. F.Kutnar, Praha 1941.
Paprocký z Hlohol Bartoloměj: O válce turecké a jiné příběhy. Výběr z Diadochu. Ed. E.Petrů, Praha 1982.
Paprocký z Hlohol Bartoloměj: Zrcadlo Čech a Moravy, Ed. J.Polišenský, Praha 1941.
Piter Bonaventura: Krátká kronika staré Plzně. Překlad M. Šváb, Plzeň 1988.
Plachý z Třebnice Šimon: Paměti Plzeňské. Ed. J.Strnad, Plzeň 1883.
Příběhy Jindřicha Hýzrla z Chodů. Překlad: V.Petráčeková-A.Šimešková-J.Vogeltanz, Praha 1979.
Ratajová, Jana (ed.): Alžběta Lidmila z Lisova: Rodinné paměti. Praha 2002.
Skála ze Zhoře Pavel: Historie česká. Ed. J.Janáček, Praha 1984.
Slavata z Chlumu Vilém: Paměti I-II/. Ed. J.Jireček, Praha 1866-1868.

Slavata z Chlumu Vilém: Přehled náboženských dějin českých. Ed. H.Opočenský, Praha b.d.
Stránský Pavel: Český stát. Překlad B.Ryba. Praha 1953.
Tůma Přeloučský: Spis o původu Jednoty bratrské a o chudých lidech. Ed. V.Sokol. Praha 1947.
z Habernfeldu Ondřej: O vojně české. Ed. E.Tonner, Praha 1867.
z Ottersdorfu Sixt: O pokoření stavu městského léta 1547. Ed. J.Janáček, Praha 1950
z Veleslavína Adam Daniel: Kalendář historický (výbor). Ed. J.Teige, Praha 1920.
Země dobrá, to jest země česká. Ed. I. Kučerová, L. Medová. Doslovy E. Petřů, M. Valášek. Brno 1998.

C/ Moderní historiografie (konec 18.-20.století)

a) obecně

Burke Peter, Francouzská revoluce v historiografii, Praha LN 2004
Dějiny ve věku nejistot, Praha 2003
Historik v proměnách doby a prostředí 19. století. [Ed.]: Hanuš, Jiří - Vlček, Radomír. Brno, Matice moravská 2007. 216 s.
Historik v proměnách doby a prostředí 20. století. [Ed.]: Hanuš, Jiří - Vlček, Radomír. Brno, Matice moravská 2009. 395 s.
Horský, Jan : Dějepisectví mezi vědou a vyprávěním. Úvahy o povaze, postupech a mezích historické vědy. Praha, Argo 2009. 339 s.
Marek J.: O historismu a dějepisectví. Praha 1992.
Nodl, Martin : Dějepisectví mezi vědou a politikou. Úvahy o historiografii 19. a 20. století. Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury 2007. 263 s.
O psaní dějin. Teoretické a metodologické problémy literární historiografie. [Eds.]: Bláhová, Kateřina - Sládek, Ondřej. Praha, Academia 2007. 229 s.
Paralely, průsečíky, mimoběžky. Teorie, koncepty a pojmy v české a světové historiografii 20. století. [Aut.]: Storchová, Lucie - Horský, Jan. Ústí nad Labem, Albis International 2009. 268 s.
Pešková Jaroslava, Role vědomí v dějinách , Praha 1998
Řepa, Milan : Poetika českého dějepisectví. Brno, Host 2006. 259 s.
Středová, Veronika : Počátky formování konceptu dějin mentalit v české historiografii. Dolní Břežany, Scriptorium 2008. 161 s.
Třeštík Dušan, Češi a dějiny v postmoderním očistci, Praha 2005
Třeštík Dušan, Myslet dějiny, Praha 1999
Vašíček Zdeněk, Obrazy minulosti , Praha 1994

b) přehledy k českému dějepisectví

Pekař J.-Podlaha A.-Smolík J.: Dějepisectví(1848-1898). In. Památník na oslavu padesátiletého panovnického jubilea císaře Františka Josefa I. Praha 1898.
Goll J.-Šusta J.: Posledních padesát let české práce dějepisné. Praha 1926.
Šusta J.: Posledních deset let československé práce dějepisné. Praha 1937.
Československá vlastivěda X Osvěta (příslušné pasáže od J. Prokeše), Praha 1931.
25 ans d'histoire tchécoslovaque. Prague 1960.

c) speciální problémy

- August Sedláček a pomocné vědy historické. Mladá Vožice 1995.
- Bartoš F.M.: Kamil Krofta. Praha 1946.
- Bláhová, Kateřina : České dějepisectví v dialogu s Evropou (1890-1914). Praha, Academia 2009. 193 s.
- Blüml, Josef : Josef Šusta. (Úvahy o dějinách a dějepisectví). České Budějovice, Pelhřimov 2006. 189 s.
- Bouček J.: Jan Slavík 1885-1978. Bibliografie. Praha 1994.
- Bouček, J.: Jan Slavík. Příběh zakázaného historika. H+H, Praha 2002.
- Čeněk Zíbrt a kulturní historie. Studie a materiály. [Sest.]: Blümllová, Dagmar České Budějovice, Jihočeská univerzita 2003. 326 s.
- Červinka F.: Zdeněk Nejedlý. Praha 1969.
- Český historik Jiří Kořalka. Tisk k šedesátým narozeninám (* 7.2.1931). Tábor 1991.
- Smetánka Z.: Hledání zmizelého věku. Praha 1987.
- Čornej P.: Příčiny sporu o smysl českých dějin. In: Tvar 3, 20., 27.2. a 5.3.1992.
- Čornej P.: Václav Vladivoj Tomek, Jan Žižka a husitská revoluce. In: V.V.Tomek, Jan Žižka. 2.vydání, Praha 1993, s. I-XII.
- Čornej P.: Zdeňka Nejedlého léta učňovská a vandrovní. In: AUS-Historia Universitatis Carolinae Pragensia, XXIII/2, 1983, s.7-42.
- Fischer J.: Myšlenka a dílo Františka Palackého I-II. Praha 1926-1927.
- František Palacký. Red. M. Pospíchal - I.Barteček, Hodslavice 1996.
- Glücklich J.: Kamil Krofta. Praha 1947.
- Hanzal J.: Josef Pekař. Praha 1992.
- Hanzal, J.: Pekařovo mládí a zrání. Sobotka 1998.
- Havelka, Miloš: Dějiny a smysl. Obsahy, akcenty a posuny "české otázky" 1895-1989. Praha 2001.
- Hlaváček I.: Profesor Zdeněk Fiala. In: In memoriam Zdeňka Fialy. Praha 1978, s.7-23.
- Hojda Z.: Zdeněk Kalista, umělec a historik. In: Z. Kalista: Cesta po českých hradech a zámcích. Praha 1993, s. 5-22.
- Chaloupecký V.: František Palacký. Praha 1912.
- J. V. Šimák a poslání regionální historiografie v dnešní době (sborník). Semily 1996.
- Jaroslav Goll a jeho žáci. České Budějovice - Pelhřimov, 2005. 699 s.
- Jetmarová M.: František Palacký. Praha 1961.
- Jiroušek, Bohumil : Josef Macek. Mezi historií a politikou. Praha, 2004. 239 s.
- Johanides J.: František Martin Pelcl. Praha 1981.
- Josef Pekař. O jeho mládí životě a odkazu. Ed. J.Hobzek. Turnov 1941.
- Kalista Z.: Josef Pekař. Praha 1994.
- Kazbunda K.: Stolice dějin na pražské univerzitě I-III. Praha 1964-1968.
- Kolář O.: O Augustu Sedláčkovi. Písek 1988.
- Kořalka J.: Evropský zájem o husitství a František Palacký. In: Husitský Tábor 8, 1985, s. 207-238.
- Kořalka J.: Palacký a Frankfurt 1840-1860: Husitské bádání a politická Praxe. In: Husitský Tábor 7-7, 1983-1984, s. 239-36.
- Kořalka, J.: František Palacký. Praha 1998.
- Kostlán A.: Druhý sjezd Československých historiků (5.- 11. října 1947) a jeho místo ve vývoji českého dějepisectví v letech 1935-1948. Praha 1993.
- Kučera K.: Historie & historici (mj. o Kroftovi, Pekařovi, Heidlerovi, Werstadtovi, Kazbundovi). Praha 1992.
- Kučera M.: Pekař proti Masarykovi. Praha 1995.

- Kučera, Martin : Rakouský občan Josef Pekař. (Kapitola z kulturně politických dějin). Praha, Karolinum 2005. 476 s.
- Kudělka M.: Spor Gelasia Dobnera o Hájkovu kroniku. Praha 1964.
- Kulturní a sociální skutečnost v dějepisném myšlení. Příspěvky k dějinám českého dějepisectví Gollovy školy. [Uspoř.]: Horský, Jan. Ústí nad Labem, Albis International 1999. 461 s
- Kutnar E.-Králík O.-Bělič O.: Tři studie o Františku Palackém. Olomouc 1949.
- Lach, Jiří : Laichterovo nakladatelství a projekt České dějiny. Studie a edice. Olomouc, 2008. 131 s.
- Marek J.: Jaroslav Goll. Praha 1991.
- Maur E.: Václav Husa-historik. In: Václav Husa. Praha 1988, s.69-145.
- Morava J.: František Palacký. Ostrava 1994.
- Nodl, M.: Fernand Braudel - mistr nové historiografie. In. Braudel, F.: Dynamika kapitalismu. Praha 1999, s. 70-80.
- Nodl, M.: Georges Duby a středověká mentalita. In: Duby, G.: Neděle u Bouvines. 27. červenec 1214. Praha 1997, s. 207 - 215.
- Památník Palackého 1798-1968 (zejména stati J.Havránka a J.Války). Ostrava 1968.
- Pekařovské studie. [K vydání připravila]: Kantůrková, Eva. Praha, Academia 1995. 193 s.
- Petráň J.: Ke genezi novodobé koncepce českých národních dějin. In: Problémy dějin historiografie II. AUC-Philosophica et historica 5, 1982, s.67-89.
- Petráň J.: Spor o smysl dějin a dějepisu. In: Václav Husa. Praha 1988, s.29-67.
- Podíl Františka Kutnara a agrárního dějepisectví na formování obrazu české minulosti. Z Českého ráje a Podkrkonoší. Supplementum 4. Semily 1998.
- Polišenský J.-Illingová E.: Jan Jeník z Bratřic. Praha 1989.
- Proměny diskursu české marxistické historiografie. (Kapitoly z historiografie 20. století). [Aut.]: Jiroušek, Bohumil a kol. České Budějovice, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích 2008. 457 s.
- Rak J.: Husitství v díle V. V. Tomka. In: Husitský Tábor 4, 1981, s. 193-96.
- Sklenář K.: Jan Erazim Vocel. Praha 1981.
- Sklenář K.: Učenci a pohané. Praha 1974.
- Šalda F.X.: O Josefu Pekařovi, historikovi a politikovi. Praha 1994 (též Šaldův zápisník 9, 1936/1937, s. 121-131.
- Šmahel, F. - Dolezalová, E. (ed.): František Palacký 1798/1998. Dějiny a dnešek. Sborník z jubilejní konference. HÚ AV ČR. Praha 1999.
- Šmahel, F.: Jacques Le Goff a svět středověkých imaginací. In. Le Goff, J.: Středověká imaginace. Praha 1998, s. 319-325.
- Štaif, Jiří : Historici, dějiny a společnost. Historiografie v českých zemích od Palackého a jeho předchůdců po Gollovu školu, 1790-1900. Sv. 1, sv. 2. Praha, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy 1997.
- Štaif Jiří, František Palacký. Život – dílo – mýtus. Praha, Vyšehrad 2009.
- Šusta J.: Josef Pekař. Praha-1947.
- V. V. Tomek (1818-1918). Na památku jeho stých narozenin. Praha 1918
- Vojtíšek V.: Jan Bedřich Novák. Praha 1934.
- Vzpomínky Terezy Sedláčkové. Ed. O.Kolář. Písek 1996.
- Werstadt J.: Politické dějepisectví XIX. století a jeho čeští představitelé. In: Český časopis historický 26, 1920, s.1-93.
- Werstadt J.: Odkazy dějin a dějepisců (mj. o Palackém, Tomkovi, Pekařovi a Masarykovi). Praha 1948.
- Život plný střetů. Dílo a odkaz historika Jana Slavíka (1885-1978). Červený Kostelec 2009.

d) paměti, korespondence, úvahy a projevy

I. Zahraniční autoři

- BERNHEIM, Arnošt (Ernst), Úvod do studia dějepisu , Praha 1931
Bloch M.: Obrana historie aneb historik a jeho řemeslo. Překlad A. Ondrušková, Praha 1967.
BULTMANN Rudolf, Dějiny a eschatologie , Praha 1994
Burckhardt J.: Úvahy o světových dějinách. Překlad J.Loser. Praha 1971.
BURKE Peter (ed.), New Perspectives of Historical Writing , Oxford 1991
Carr E.H.: Co je historie ? Překlad J.Strnad, Praha 1967.
Cassirer E.: Esej o člověku. Překlad J.Piaček. Bratislava 1977.
Croce Benedetto, Historie jako myšlení a jako čin, Praha 2007
GADAMER Hans-Georg, Problémy dějinného vědomí , Praha 1994
Gurevič, Aron Jakovlevič : Historikova historie. Praha, Argo 2007. 300 s.
H. White, in Jonathan BOLTON (ed.), Literární postupy při reprezentaci faktů, in Nový historismus/New Historicism , Brno, Host 2007, s. 26-32.
Huizinga J.: Ve stínech zítřka. Překlad A.Šimek, Praha 1970.
Le Goff, J.: Život ve znamení historie. Rozhovory s Marcom Heurgonom. Kalligram, Bratislava 2003.
NORA Pierre, Mezi paměti a historií , in Cahiers du CEFRES No 13, s. 7-33
PROST Antoine, Douze leçons sur l'histoire, Paris 1996
RICOEUR Paul, Čas a vyprávění I-III (1983), Praha 2000.- Zejm. I. – Zápletka a historické vyprávění, část druhá: Dějiny a vyprávění (II. Konfigurace ve fiktivním vyprávění)
TODOROV Tzvetan, Zneužívání paměti , ibid., s. 91-119.
Troeltsch E.: Z dějin evropského ducha. Překlad J.Werstadt. Praha 1934.
VEYNE Paul, Jak se píšou dějiny, červený kostelec 2010.

II. Česká historiografie

- Bartoš F.M.: Vzpomínky husitského pracovníka. Praha 1969.
Dvořák M.: Listy o životě a umění. Praha 1943.
Eduard-Albert-Jaroslav Goll-50 listů korespondence. Ed. J. Jedlička. In: AUC-Historia Universitatis Carolinae Pragensis XIII/1 -2, 1973, s.215-267.
Kalista, Zdeněk: Cesty historika myšlení. K vydání připravil a studií opatřil Zdeněk Beneš. Praha 2002.
Kavka, František: Ohlédnutí za padesáti lety ve službě českému dějepiscetví. Praha 2002.
Korespondence a zápisky Fr. Palackého I.-III. Ed. V. J. Nováček. Praha 1898-1911.
Korespondence Josefa Pekaře a Kamila Krofty. [Ed.]: Čechura, Jaroslav - Čechurová, Jana. Praha, Karolinum 1999. 129 s.
Kutnar F.-Werstadt J.: Odkaz a úkol. Praha 1946.
Listy úcty a přátelství. Vzájemná korespondence Jaroslava Golla a Josefa Pekaře. Ed. J.Klik. Praha 1941.
Palacký F.: Úvahy a projevy. Ed. A. Špičák, Praha 1977.
Pekař, Josef : Deníky Josefa Pekaře. 1916-1933. [K vyd. připravil a úvod napsal]: Hanzal, Josef. Praha, Vyšehrad 2000. 197 s.
Pekař, Josef : O smyslu českých dějin. Praha, Rozmluvy 1990. 418 s.
Pelcl F.M.: Paměti. Ed. J.Pán, Praha 1931 (2.vydání 1967).
První sjezd československých historiků. Praha 1938.
Slavík, J.: Iluze a skutečnost. Praha 2000.
Spor o smysl českých dějin. Ed. Miloš Havelka. Praha 1995.

Šmahel, František : Nalézání, setkávání a míjení v životě jednoho medievisty. Praha, Argo 2009. 534 s.

Šusta J.: Léta dětství a jinošství. Praha 1947.

Šusta J.: Mladá léta učňovská a vandrovní. Praha 1963.

Šusta J.: Úvahy o všeobecných dějinách. Praha 1999.

Tomek V.V.: Paměti z mého života I.-II. Praha 1904-1905.

Winter Zikmund: Paměti ze života dvou přátel. Ed. V.Brožová, Rakovník 1996.